

WELTVEREINIGUNG DER EHEMALIGEN POLITISCHEN HÄFTLINGE
ASSOCIATION MONDIALE DES ANCIENS PRISONNIERS POLITIQUES
WORLD ASSOCIATION OF FORMER POLITICAL PRISONERS

SVETOVÉ ZDRUŽENIE BÝVALÝCH POLITICKÝCH VÄŽŇOV
IČO: 37796542 DIČ: 2021593816
Nám. Sv. Egídia 102/10, 058 01 Poprad
Tel +421 903 142 771
email: szcpv@szcpv.org
<http://www.szcpv.org>

Vážený pán
Generálny prokurátor Slovenskej republiky
Dr. h. c. JUDr. Maroš Žilinka, PhD.
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Štúrova 2
812 85 Bratislava
podatelna.gpsr@genpro.gov.sk

Elektronicky podpísané

Poprad 26. 1. 2026

Vec: Podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii

Vážený pán generálny prokurátor,

dovoľujeme si podať podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona, ku ktorému došlo postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 2Tos/2012/2025, pričom proti uvedenému uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.

Vec sa týka osoby Jozefa Sakáča, veterána a účastníka protikomunistického odboja. K porušeniu zákona došlo najmä v súvislosti s odmietnutím návrhu, aby Krajský súd v Nitre podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania o nesúlade zákona č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách so zákonom č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu, a zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji, ktorý uznáva protikomunistický odboj ako morálne oprávnený.

Z uvedeného dôvodu Jozef Sakáč podáva ústavnú sťažnosť, keďže Krajský súd v Nitre odmietol postupovať podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky a § 74 zákona o Ústavnom súde.

I. Skutkový a historický základ veci

Jozef Sakáč bol rozsudkom Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. T 1/82 zo dňa 21. 4. 1982, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu ČSSR, sp. zn. 1Tov 3/82 zo dňa 22. 6. 1982, odsúdený za prípravu trestného činu vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. na **trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a trest straty vojenskej hodnosti**.

Na podnet ŠtB a VKR bol následne rozsudkom nižšieho Okresného súdu Nitra, sp. zn. 03 T 95/82 zo dňa 7. 9. 1982, zrušený rozsudok Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. T 1/82 zo dňa 21. 4. 1982, spojený s uznesením Najvyššieho súdu ČSSR, sp. zn. 1Tov 3/82 zo dňa 27. 7. 1982.

Okresný súd Nitra vydal nový rozsudok, sp. zn. 03 T 95/82 zo dňa 7. 9. 1982, v spojení s uznesením Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 02 To 665/82 zo dňa 17. 11. 1982, ktorým bol menovaný odsúdený k:

- **trestu odňatia slobody vo výmere 13 rokov,**
- trestu prepadnutia motorového vozidla,
- trestu straty vojenskej hodnosti,
- povinnosti uhradiť peňažnú škodu vo výške 19 911 Kčs.

Tresty boli uložené za: trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., prípravu na trestný čin opustenia republiky podľa § 109 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., trestný čin poškodzovania záujmov republiky v cudzine podľa § 112 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., a ekonomické rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve.

Ako explicitne uvádza rozhodnutie Ústavu pamäti národa (č. sp. 6PN-K-2023/00223 zo dňa 6. 2. 2023), táto časť obžaloby bola účelovo vykonštruovaná a bezprostredne súvisela s jeho protikomunistickou odbojovou činnosťou.

Návrhom na obnovu konania v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. sa Jozef Sakáč domáhal preskúmania rozhodnutia Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4 Rt 19/90 zo dňa 15. 2. 1991, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 6. 1991, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9 Tor 107/91, ktorým súd určil, že **úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov zostáva rehabilitáciou podľa zákona č. 119/1990 Zb. nedotknutý.**

Vzhľadom na to, že skutočný výkon väzby a trestu odňatia slobody trval od 1. 7. 1981 do 2. 1. 1990 (8 rokov, 6 mesiacov a 2 dni), teda menej než novouložený trest odňatia slobody, a že Jozef Sakáč bol prepustený na základe amnestie prezidenta republiky z 1. 1. 1990 (uznesenie Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši, sp. zn. Nt 1345/90 zo dňa 2. 1. 1990), **súd mu nepriznal nárok na odškodnenie podľa zákona č. 119/1990 Zb.**

II. Nové skutočnosti zásadného významu

Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 5Nt/5/2025 zo dňa 10. 10. 2025 zamietol návrh na obnovu konania podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. výlučne z dôvodu premlčania, napriek existencii nových, súdu predtým neznámych skutočností, konkrétne:

- právoplatného rozhodnutia Ústavu pamäti národa (č. sp. 6PN-K-2023/00223 zo dňa 6. 2. 2023),
- osvedčenia Ministerstva obrany Českej republiky (Ev. č. 262005730/23/2024-1026 zo dňa 2. 5. 2024),

ktoré jednoznačne kvalifikujú skutky Jozefa Sakáča ako protikomunistický odboj.

Krajský súd Nitra uznesením sp. zn. 2Tos/2012/2025 zo dňa 19. 11. 2025 toto rozhodnutie potvrdil a zároveň odmietol návrh na iniciovanie konania pred Ústavným súdom SR, hoci išlo o zjavný rozpor medzi zákonom č. 119/1990 Zb. a zákonom č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji.

V návrhu bolo zdôraznené, že je neprípustné, aby účastník protikomunistického odboja nemal právo na morálnu a spoločenskú satisfakciu, a zároveň mu bola tvrdosťou zákona č. 119/1990 Zb. – dvojročnou premlčacou lehotou podľa § 5 ods. 4 – odopieraná rehabilitácia, priznanie odškodnenia vrátane príplatku k dôchodku politických väzňov, výmaz odsúdení z registra trestov, vrátenie vojenskej hodnosti a náhrady za majetok, ktorý prepadol v prospech štátu.

Ponechanie tzv. zostatkových trestov veteránom a účastníkom protikomunistického odboja, ktoré priamo súviseli s ich odbojovou činnosťou, je v rozpore so zákonom č. 219/2006 Z. z. Týmto sa im upiera priznanie morálneho zadosťučinenia.

Zároveň sú tým porušované aj základné práva na ochranu majetku, keďže primerané odškodnenie a sociálne zabezpečenie vo forme príplatku k dôchodku politických väzňov podľa zákona č. 274/2007 Z. z. predstavuje majetkový nárok zaručený čl. 1 Protokolu č. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

III. Porušenie zákona č. 119/1990 Zb. – sporný legislatívny výklad a aplikácia zákona č. 146/2013 Z. z., porušenie princípov právnej istoty

Ako potvrdzuje uznesenie Krajského súdu Nitra, sp. zn. 2Tos/2012/2025 zo dňa 19. 11. 2025, dôvodom zamietnutia návrhu Jozefa Sakáča na obnovu konania bolo zmeškanie lehoty podľa § 6 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb.

Krajský súd sa náležite nezaoberal a patrične nezdôvodnil odmietnutie návrhu na začatie konania o nesúlade zákona č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách so zákonom č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu a zákonom č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji, podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky a § 74 zákona o Ústavnom súde.

Podľa názoru Okresného súdu Nitra, s ktorým sa stotožnil Krajský súd, bol zákon č. 119/1990 Zb. novelizovaný prijatím zákona č. 146/2013 Z. z., účinným od 1. 7. 2013, a lehota na podanie predmetného návrhu preto začala plynúť od 1. 7. 2013, pričom posledným dňom lehoty bol 1. 7. 2015.

Okresný a Krajský súd Nitra však v uzneseniach neuviedli presný názov zákona č. 146/2013 Z. z. Tento dopĺňa zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (v znení zákona č. 79/2008 Z. z.). Do tohto zákona bol ako tzv. „prílepok“ vložený aj zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii. Na základe tejto skutočnosti súdy tvrdia, že zákon č. 119/1990 Zb. nadobudol účinnosť od 1. júla 2013 a začala plynúť dvojročná lehota na podanie návrhu.

Pre jednoznačný legislatívny výklad je zásadné, že súčasná legislatíva umožňuje novelizáciu iných zákonov tzv. „prílepkami“. Predpis č. 633/1992 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 119/1990 Zb. (v znení zákona č. 47/1991 Zb.), dokladá, že účinnosť predchádzajúcej novely nastala od 31. 12. 1992. Novela zákona č. 146/2013 Z. z., vo vzťahu k zákonu č. 119/1990 Zb., sa týkala výlučne prevodu finančných súm zo slovenských korún na eurá a neustanovila žiadnu novú procesnú lehotu.

V znení zákona č. 146/2013 Z. z. nie je výslovne ustanovená žiadna lehota na podanie návrhu na rehabilitáciu v období od 1. júla 2013 do 1. júla 2015. Takýto legislatívny stav vytvára stav právnej neistoty, ktorý je v rozpore so základnými princípmi právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Združenia zastupujúce politických väzňov a ich príbuzných evidujú viacero prípadov, v ktorých oprávnené osoby nemali objektívnu vedomosť o existencii svojho nároku na rehabilitáciu príbuzného, ktorý zomrel pred rokom 1989. Dôvodom bola najmä zmena trvalého pobytu, dlhodobý pobyt v zahraničí, ako aj ďalšie okolnosti, ktoré nemohli tieto osoby nijakým spôsobom ovplyvniť. V dôsledku toho si svoj nárok uplatnili až po uplynutí pôvodnej lehoty, ktorá skončila v roku 1994.

Za týchto okolností mali oprávnené osoby legitímne očakávanie, že ak zákonodarca vytvorí nový právny rámec umožňujúci opätovné uplatnenie nárokov, bude takýto postup sprevádzaný jasným, zrozumiteľným a verejne komunikovaným ustanovením novej lehoty. Princíp legitímnych očakávaní, ako súčasť princípu právnej istoty, vyžaduje, aby adresáti právnych noriem mohli dôvodne predvídať svoje práva a povinnosti a aby im neboli kladené neprimerané prekážky pri ich uplatňovaní.

Ak mala byť v dôsledku prijatia zákona č. 146/2013 Z. z. fakticky „obnovená“ lehota na uplatnenie nárokov, bolo povinnosťou štátu zabezpečiť, aby bola táto lehota jednoznačne ustanovená v zákone a zároveň riadne oznámená verejnosti, ako aj inštitúciám, ktoré evidujú oprávnené osoby. Nevykonanie takéhoto postupu je v rozpore so zásadou ochrany dôvery občanov v právo a so zákazom svojvoľného výkladu právnych noriem v neprospech jednotlivca.

Odbor rehabilitácií a odškodňovania Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pritom disponuje aj evidenciou všetkých návrhov na preskúmanie rozhodnutí súdov podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb., a teda mal objektívnu možnosť identifikovať okruh dotknutých oprávnených osôb a zabezpečiť ich informovanie.

O údajnom „obnovení“ lehoty však neboli informované ani oprávnené osoby, ani relevantné inštitúcie, vrátane:

- Ústavu pamäti národa,
- Združenia politických väzňov ZPKO,
- Združenia politických väzňov KPVS,
- Združenia SZBPV,
- oprávnených osôb podľa § 5 ods. 4 zákona č. 119/1990 Zb.

Týmto postupom došlo k porušeniu § 5 ods. 4 zákona č. 119/1990 Zb., ktorý ustanovuje:

„Ak sa súd zo svojej úradnej činnosti dozvie o okolnosti, ktorá by mohla odôvodniť návrh na začatie konania, upovedomí o tom odsúdeného, a ak to nie je možné, inú osobu oprávnenú podať návrh, vždy však aj prokurátora.“

Porušenie zákona súdmi spôsobilo premlčanie dvojročnej lehoty na podanie návrhu oprávnenými osobami podľa § 5, § 26 a § 27 zákona č. 119/1990 Zb.:

- § 26: Právo žiadať odškodnenie prechádza na dedičov poškodeného.
- § 27: Po rehabilitácii poškodeného, ktorému bol uložený trest smrti alebo zomrel vo väzbe, patrí oprávneným osobám jednorazové odškodnenie vo výške 3 319,40 €.

IV. Porušenie čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru – dôchodok ako majetok

Postupom súdov došlo nielen k porušeniu vnútroštátneho práva, ale aj k porušeniu čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Judikatúra EŠLP:

- **Stec a ostatní proti Spojenému kráľovstvu (GC)** – sociálne dávky a dôchodkové nároky môžu predstavovať „majetok“.
- **Kopecký proti Slovenskej republike (GC)** – legitímne očakávanie založené zákonom je chráneným majetkovým právom.
- **Béláné Nagy proti Maďarsku (GC)** – odňatie dávky bez primeranej proporcionality porušuje čl. 1 Protokolu č. 1.

Príplatok k dôchodku politickým väzňom podľa zákona č. 274/2007 Z. z. je majetkovým nárokom, a jeho odňatie v dôsledku formalistického výkladu rehabilitačného zákona predstavuje neprimeraný zásah do vlastníckeho práva.

V. Návrh

Vzhľadom na uvedené navrhujeme:

1. **Podat' sťažnosť pre porušenie zákona** podľa § 5 ods. 4 zákona č. 119/1990 Zb. okresným súdom Nitra (sp. zn. 5Nt/5/2025) a Krajským súdom Nitra (sp. zn. 2Tos/2012/2025).
2. **V súčinnosti s Ministerstvom spravodlivosti pripraviť** legislatívny návrh na novelu zákona č. 119/1990 Zb., tak aby bol v súlade so zákonom č. 219/2006 Z. z., Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
3. **Zaviesť nepremlčateľnosť lehôt** na uplatnenie nároku na odškodnenie pre pozostalé osoby, ako aj lehoty na podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutí súdov podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb., analogicky k úprave podľa zákona č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu, podľa ktorého sú zločiny komunizmu nepremlčateľné.

František Bednár
predseda SZBPV

Jozef Sakáč
člen SZBPV

Prílohy:

1. Rozhodnutie Ústavu pamäti národa č. sp.6PN- K-2023/00223 zo dňa 6. 2. 2023 o priznaní účastníka a veterána protikomunistického odboja podľa § 11 zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji.
2. Osvedčenie ministerstva obrany Českej republiky Ev. č. 262005730/23/2024-1026 zo dňa 2.5.2024, ktorým mi bolo podľa § 6 ods. 3 zákona 262/2011 Sb., o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu priznané postavenie účastníka odboja a odporu proti komunizmu, a to z titulu nasledujúcej činnosti, ktorá je odbojom a odporom proti komunizmu v zmysle § 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.
3. Pozvánka Ministerky obrany Českej republiky na slávnostné odovzdanie pamätného odznaku za aktívnu odbojovú činnosť.
4. Výpis z registra trestov GP SR z 15. 3. 2023.
5. Návrh na obnovu konania a zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona o súdnej rehabilitácii č. 119/90 Zb. zo dňa 10. 3. 2025
6. Uznesenie okresného súdu Nitra sp. zn. 5Nt/5/2025
7. Sťažnosť proti uzneseniu
8. Uznesenie krajského súdu Nitra sp.zn. 2Tos/2012/2025

Na vedomie:

Ústav pamäti národa
Politickí väzni zväz protikomunistického odboja
Konfederácia politických väzňov Slovenska

Bankové spojenie: Fio Banka, a.s. pobočka zahraničnej banky. Svetové združenie bývalých politických väzňov
č. účtu v Slovenskej republike v EUR : 2400889071/8330, IBAN SK398330000002400889071,
SWIFT/BIC FIOZSKBAXXX

ROZHODNUTIE

č. sp. ÚPN-K-2023/00223

Ústav pamäti národa vo veci žiadateľa **Jozefa Sakáča**, nar. **08. 01. 1951**, trvale bytom **Gaštanová 28, 010 07 Žilina** o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja podľa § 11 zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji (ďalej len „Zákon o protikomunistickom odboji“)

rozhodol:

1. Žiadateľovi sa postavenie účastníka a veterána protikomunistického odboja **priznáva**.
2. Žiadateľovi sa preukaz účastníka protikomunistického odboja s číslom 1224 a preukaz veterána protikomunistického odboja s číslom 1143 **vydáva**.

Odôvodnenie

Žiadateľ doručil Ústavu pamäti národa žiadosť o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja podľa § 6 Zákona o protikomunistickom odboji a písomnú odpoveď s doplnením žiadaných informácií zo dňa 07. 11. 2022.

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o protikomunistickom odboji: *„Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý bol politickým väzňom alebo bol z politických dôvodov internovaný, alebo bol v období rokov 1948 až 1953 zaradený do vojenských táborov nútených prác, alebo bol v rokoch 1944 až 1946 civilnou osobou protiprávne násilne odvedenou do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch.“*

Podľa § 6 ods. 2 Zákona o protikomunistickom odboji: *„Podľa tohto zákona je politickým väzňom ten, kto bol v rozhodnom období obmedzený na osobnej slobode väznením, zaradením do tábora nútených prác, protiprávne násilne odvedený alebo internovaný pre svoj aktívny odboj proti komunistickej moci z dôvodov politických, náboženských, či z ďalších dôvodov súvisiacich s protikomunistickým odbojom.“*

Podľa § 7 písm. c) Zákona o protikomunistickom odboji: *„Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý v rozhodnom období vyvíjal politickú, publicistickú či inú preukázateľne protikomunistickú činnosť zameranú na obnovu slobody a demokracie v Československu.“*

Lustráciami vykonanými v Archíve Ústavu pamäti národa a z písomnej odpovedi žiadateľa s doplnením žiadaných informácií zo dňa 07. 11. 2022 boli zistené tieto skutočnosti.

Žiadateľ za účelom ilegálneho opustenia republiky a zapojenia sa do protikomunistickej odbojovej činnosti v zahraničí získaval informácie o spôsobe prechodu československých občanov na hraničných prechodoch a v rokoch 1978 – 1981 v tejto súvislosti prepadnutím a odzbrojením strážnika v objekte Vojenského útvaru v Krškanoch získal samopal s ostrými nábojmi a zadovážil si tiež automobil Škoda MB, na ktorom vykonal špeciálne úpravy ako napríklad opancierovanie.

Ďalej nahrával spravodajstvo západných rozhlasových staníc Hlas Ameriky a Slobodná Európa a tieto nahrávky rozširoval. V rokoch 1978 – 1979 napísal a západným rozhlasom odoslal 2 listy, v ktorých kritizoval komunistický režim v ČSSR – písal o obmedzovaní práv občanov, obmedzovaní slobody prejavu, obmedzovaní občanov pri vycestovaní z ČSSR do zahraničia a nedostatočnom zásobovaní obyvateľov potravinami. V jednom z listov adresovaného rozhlasovej stanici Slobodná Európa žiadateľ uvádzal aj informácie vojenského charakteru, ktoré získal počas výkonu svojej základnej vojenskej služby. Zároveň vyzýval k stretnutiu s pracovníkom uvedených zahraničných rozhlasových staníc „za účelom prezradenia niektorých skutočností obsahujúcich štátne tajomstvo zvláštnej dôležitosti pre obranu štátu“.

Dňa 01. 10. 1981 bol Ministerstvom národnej obrany vyhotovený znalecký posudok, či údaje, ktoré žiadateľ získaval a potom zaslal do zahraničia na adresu Slobodnej Európy, tvorili predmet štátneho tajomstva. Podľa tohto znaleckého posudku informácie v jednom z uvedených odoslaných listov buď nezodpovedali skutočnosti, alebo boli „obecného charakteru vyplývajúci ze súčasných názorů a potrieb pro vedení soudobého boje“ a „Obsah dopisu měl spíše vzbudit zájem cizí zpravodajské služby o osobu obviněného.“

Rozsudkom Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. T 1/82, zo dňa 21. 04. 1982 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu ČSSR, sp. zn. 1 Tov 3/82, zo dňa 22. 06. 1982 bol žiadateľ odsúdený za prípravu na trestný čin vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Trestný zákon“) k trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov a trestu straty vojenskej hodnosti.

Napriek zisteniu, že v znaleckom posudku Ministerstva národnej obrany zo dňa 01. 10. 1981 je uvedené, že v liste, ktorý žiadateľ odoslal zahraničnému rozhlasu Slobodná Európa, išlo o skutočnosti všeobecne známe, ktoré nemali povahu utajovaných skutočností vojenského charakteru, respektíve štátneho tajomstva, a „nedošlo k ohrození utajovaných skutočností“, a aj napriek vyjadreniu žiadateľa v písomnej odpovedi s doplnením žiadaných informácií zo dňa 07. 11. 2022, „že to boli všeobecne známe skutočnosti pre každého občana“, informácie vojenského charakteru obsiahnuté v liste žiadateľa je možné považovať za utajované skutočnosti, nakoľko samotný žiadateľ ich musel získať od viacerých príslušníkov armády, a napokon bol aj na ich základe odsúdený za trestný čin vyzvedačstva, ktorého skutková podstata spočíva vo vyzradení štátneho tajomstva, t. j. utajovaných skutočností, alebo v príprave na vyzradenie štátneho tajomstva (Podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.: „Kto vyzvedá štátne tajomstvo s cieľom vyzradiť ho cudzej moci, kto s takým cieľom zbiera údaje obsahujúce štátne tajomstvo, alebo kto štátne tajomstvo cudzej moci úmyselne vyzradí, potrestá sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov.“).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bolo preto u žiadateľa poskytnutie informácií vojenského charakteru zahraničiu a s tým súvisiaca príprava na ilegálne opustenie republiky vyhodnotené ako protikomunistická odbojová činnosť.

Rozsudkom Okresného súdu v Nitre, sp. zn. 03 T 95/82, zo dňa 07. 09. 1982 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 02 To 665/82, zo dňa 17. 11. 1982 bol žiadateľ odsúdený za pokračujúci trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona, trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona, trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona, prípravu na trestný čin opustenia republiky podľa § 109 ods. 1 Trestného zákona a trestný čin poškodzovania záujmov republiky v cudzine podľa § 112 Trestného zákona k trestu odňatia slobody vo výmere 13 rokov, trestu prepadnutia vecí motorového vozidla, trestu straty vojenskej hodnosti a k povinnosti uhradiť peňažnú škodu spolu vo výške 19 911 Kčs.

V súvislosti so stanovením trestu bol rozsudkom Okresného súdu v Nitre, sp. zn. 03 T 95/82, zo dňa 07. 09. 1982 zrušený rozsudok Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. T 1/82, zo dňa 21. 04. 1982 spojený s uznesením Najvyššieho súdu ČSSR, sp. zn. 1 Tov 3/82, zo dňa 27. 07. 1982.

Podľa rozsudku Okresného súdu v Nitre, sp. zn. 03 T 95/82, zo dňa 07. 09. 1982 mal žiadateľ v rokoch 1976 – 1981 spáchať viaceré krádeže – odcudzit' rádiomagnetofón, stereofónny rádioprijímač a jeden pár reproduktorov, motorové pily, autogénne hadice, koncové spínače, autosviečky, elektrický brúsku a ďalšie predmety.

Dňa 07. 11. 2022 žiadateľ zaslal Ústavu pamäti národa vyjadrenie, v ktorom uviedol, že skutky ekonomickej trestnej činnosti vymenované v rozsudku boli proti nemu umelo vykonštruované, pričom mal vypovedať pod nátlakom a vplyvom „belasých lentiliiek“ – psychofarmák, ktoré mu mal do vyšetrovne priniesol vyšetrovateľ ŠtB. Kradnuté veci mal mať požičané na opravu či riadne zakúpené. Vzhľadom na celkový charakter komunistického režimu a jeho dlhodobú prax v umelom kriminalizovaní svojich politických odporcov možno odôvodnene usudzovať, že časť rozsudku týkajúca sa ekonomickej trestnej činnosti žiadateľa bola umelo vykonštruovaná. Zo žiadateľovho vyjadrenia ďalej vyplýva, že niektoré z údajne ukradnutých predmetov používal na nahrávanie západného spravodajstva, ktoré potom ďalej rozširoval.

Na základe skúmaných archívnych materiálov bolo zároveň vyhodnotené, že niektoré ukradnuté predmety mohol žiadateľ použiť tiež na úpravu automobilu slúžiaceho na plánovaný útek do zahraničia, pričom v takomto prípade by vzhľadom na vyššie zistenú protikomunistickú odbojovú činnosť žiadateľa mohli byť tieto prípravy vyhodnotené ako súčasť realizácie práva na odpor proti komunistickému režimu. Nakoľko však vo všeobecnosti skutky ekonomickej trestnej činnosti v prípade samostatne konajúcich jedincov nezakladajú prekážku podľa § 9 Zákona o protikomunistickom odboji, nebolo preto nutné ich ďalej hlbšie skúmať.

Súčinnosťou Archívu Zboru väzenskej a justičnej stráže v Leopoldove boli získané fotokópie 2 evidenčných kariet väzňa, z ktorých bolo zistené, že žiadateľ bol vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody od 01. 07. 1981 do 02. 01. 1990, kedy bol prepustený na amnestiu.

Súčinnosťou Archívu bezpečnostných zložiek v Prahe a Národného archívu ČR v Prahe neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by mali relevanciu s ohľadom na posudzovanú žiadosť.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o protikomunistickom odboji: „*Účastníkovi protikomunistického odboja, ktorý vykonával odbojovú činnosť podľa § 5 až 8 tohto zákona, sa za podmienok ustanovených týmto zákonom priznáva postavenie účastníka odboja, ak túto činnosť vykonával minimálne 12 mesiacov. Obdobie účasti na odbojovej činnosti v rôznych časových obdobiach či v rôznych formách možno spočítat.*“

Podľa § 11 ods. 1 Zákona o protikomunistickom odboji: „*O priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja rozhoduje Ústav pamäti národa na základe písomnej žiadosti.*“

Podľa § 11 ods. 2 Zákona o protikomunistickom odboji: „*Žiadosť podľa odseku 1 obsahuje meno a priezvisko žiadateľa, dátum a miesto narodenia, adresu trvalého pobytu, údaj o štátnom občianstve, údaje potvrdzujúce splnenie podmienok na priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja podľa tohto zákona a vlastnoručný podpis.*“

Podľa § 11 ods. 3 Zákona o protikomunistickom odboji: „*Ak žiadateľ spĺňa podmienky podľa tohto zákona, Ústav pamäti národa vydá žiadateľovi preukaz účastníka protikomunistického odboja.*“

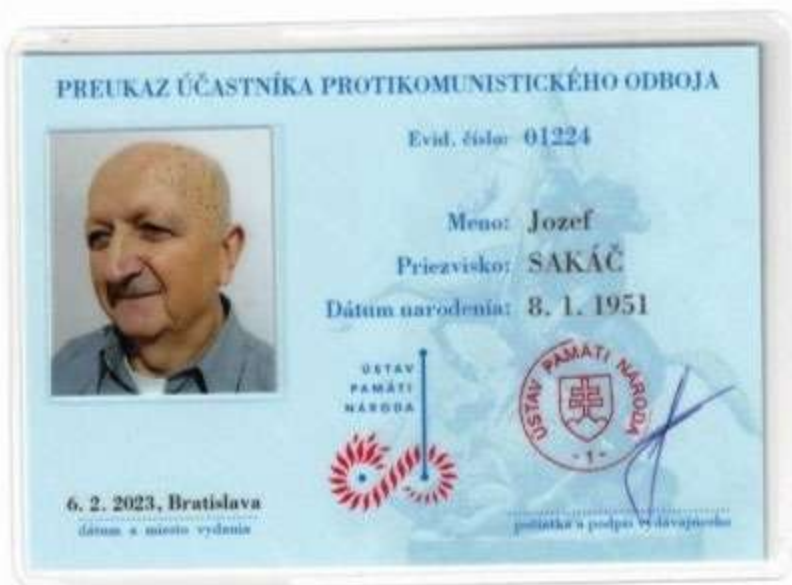
Podľa § 10 ods. 2 Zákona o protikomunistickom odboji: „*Účastníkovi protikomunistického odboja podľa § 6 prináleží postavenie veterána protikomunistického odboja; Ústav pamäti národa mu vydá preukaz veterána protikomunistického odboja.*“

Ústav pamäti národa náležite posúdil doručenú žiadosť a na základe zistených skutočností rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. V nadväznosti na vyššie uvedené zistenia je možné konštatovať, že v prípade žiadateľa došlo k naplneniu ustanovenia § 4 ods. 2 v spojení s § 7 písm. c) Zákona o protikomunistickom odboji, a preto sa mu priznáva postavenie účastníka protikomunistického odboja. Zároveň došlo k naplneniu ustanovenia § 6 v spojení s § 10 ods. 2 Zákona o protikomunistickom odboji, a preto sa žiadateľovi priznáva postavenie veterána protikomunistického odboja za obdobie jeho obmedzenia na osobnej slobode väznením od 01. 07. 1981 do 02. 01. 1990.

Poučenie: Žiadateľ môže písomne požiadať Ministerstvo spravodlivosti SR o preskúmanie tohto rozhodnutia v prípade, ak Ústav pamäti národa odmietne vydať preukaz účastníka protikomunistického odboja.

V Bratislave, 6. februára 2023

Jerguš Sivoš, PhD.
predseda Správnej rady
Ústavu pamäti národa

MINISTERSTVO OBRANY

vydává

OSVĚDČENÍ

podle § 6 odst. 3 zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu,
ve znění pozdějších předpisů

Ev. č. 262005730/23/2024-1026

Jozef SAKÁČ

narozený dne **8. ledna 1951** v Host'ovcích

byl v době nesvobody

ÚČASTNÍKEM ODBOJE A ODPORU PROTI KOMUNISMU

Jmenovaný splnil všechny podmínky pro přiznání statusu účastníka odboje a odporu proti komunismu, a to z titulu následující činnosti, která je odbojem a odporem proti komunismu ve smyslu § 3 odst. 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.:

- v období od jara 1978 do června 1979 aktivní protikomunistická činnost spočívající v prokazatelné snaze o navázání spolupráce se zpravodajskou službou demokratického státu.

Praha 2. května 2024

Za Ministerstvo obrany:
plk. Ing. Robert Speychal
ředitel odboru pro válečné veterány a válečné hroby

Ministryně obrany
Mgr. Jana ČERNOCHOVÁ

má tu čest pozvat

Jana Josefa Zatoče

k slavnostnímu předání pamětního odznaku za aktivní odbojovou činnost

v pondělí 10. června 2024 v 15:30 hodin

Atrium Vojenského historického ústavu Praha, U Památníku 2, Praha 3

Prosíme o příchod do 15:00 hodin.

Pozvánka platí pro 3 osoby.

Potvrzení účasti
tel.: 602 140 518, 737 555 500,
e-mail: protocol.mod@army.cz

SLOVENSKÁ POŠTA, a.s.
Partizánska cesta 9
975 99 Banská Bystrica
- 867 -

Register trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

Kvetná 13, 814 23 Bratislava

Číslo žiadosti	Kód RT	Počet strán	Dátum a čas
9819-20230315-807540-907-1-1	AI6HF1KK8ACPO	1	15.03.2023 09:23

Výpis z registra trestov

(údaje podľa § 10 ods. 1 až 11 a § 11 zákona č. 330/2007 Z. z. z 20. júna 2007 o registri trestov)

Žiadateľ (osobné údaje):

Meno:	Jozef	Miesto narodenia:	Hostóvce
Priezvisko:	Sakáč	Štát narodenia:	Slovenská republika
Rodné priezvisko:	Sakáč	Štátne občianstvo:	Slovenská republika
Dátum narodenia:	8.1.1951	Číslo OP/pasu:	MR856950
Rodné číslo:	510108/107		
Pohlavie:	Muž		

Záznam registra trestov:

Vykázaný počet záznamov: 2

- 1. Vyšší vojenský súd Trenčín;** rozhodnutie 21.4.1982; spis. značka T 1/82;
§ 7/1,105/1 Tr.z.; odňatie slobody nepodmienečne na 10 rokov; strata vojenskej a inej hodnosti
- 2. Okresný súd Nitra;** rozhodnutie 7.9.1982; spis. značka 3T 95/82;
§ 132/1a ods.c,234/1,185/1,7/1,112 Tr.z.; odňatie slobody nepodmienečne na 11 rokov v III. NVS; odpustenie výkonu zvyšku trestu 1.1.1990 amnestiou 29 mesiacov a 30dní; ochranný dohľad na 3 roky; rehabilitácia čiastočná 22.7.1991 Okresný súd Nitra (spis.značka neuvedená)

----- koniec výpisu -----

Strana 1 z 1

Poplatok bol uhradený prostredníctvom IOM.

pečiatka a podpis zodpovedného pracovníka

Poštová adresa: Jozef Sakáč, nar. 8. 1. 1951, bytom Gaštanová 28, 010 07 Žilina,

Okresný súd Nitra
Štúrova 9,
94968 Nitra,
Slovenská republika

Návrh na obnovu konania a zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona o súdnej rehabilitácii č. 119/90 Zb.

Navrhovateľ: Jozef Sakáč, nar. 8. 1. 1951, bytom Gaštanová 28, 010 07 Žilina,
tel: +421 902 812 301

Tento návrh je podaný za účelom obnovy konania a zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona o súdnej rehabilitácii č. 119/90 Zb. v súvislosti s rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp. zn. 3 T 95/82, ktoré bolo vydané dňa 22. 12. 1989 a rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp. zn. 4 Rt 19/90 z 15. 2. 1991 právoplatným dňa 10. 6. 1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Tor 107/91. súd určil za trestné činy rehabilitáciou podľa zákona č. 119/90 Zb. nedotknuté úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov.

Vzhľadom k tomu, že skutočný výkon väzby a trestu odňatia slobody trval od 1. 7. 1981 do 2. 1. 1990 /8 rokov, 6 mesiacov a 2 dni, t. j. menej ako novouložený trest odňatia slobody/, kedy som bol prepustený na slobodu na základe amnestie prezidenta republiky z 1. 1. 1990 /uzn. Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši, sp. zn. Nt 1345/90 z 2. 1. 1990/ nárok na odškodnenie podľa zákona č. 119/ 1990 Zb. mi súd nepriznal.

Týmto návrhom žiadam o obnovu konania a zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona o súdnej rehabilitácii č. 119/90 Zb. na základe nových okolností, ktorými sú:

- Prijatie zákona č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému ako aj čl.1 od. 1 Zákona č. 338/2020 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 125/1996 Z. z.
- Nesúlad zákona o súdnych rehabilitáciách č. 119/1990 Zb. so zákonom č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému a zákonom o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z.
- Rozhodnutie Ústavu pamäti národa č. sp.6PN- K-2023/00223 zo dňa 6. 2. 2023 o priznaní účastníka a veterána protikomunistického odboja podľa § 11 zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji (ďalej len zákon o protikomunistickom odboji). v záujme spravodlivosti a ochrany práv, ktoré boli porušené počas predošlého konania.
- Osvedčenie ministerstva obrany Českej republiky Ev. č. 262005730/23/2024-1026 zo dňa 2. 5. 2024, ktorým mi bolo podľa § 6 ods. 3 zákona 262/2011 Sb., o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu priznané postavenie účastníka odboja a odporu proti komunizmu, a to z titulu nasledujúcej činnosti, ktorá je odbojom a odporom proti komunizmu v zmysle § 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.

Článok 1: Dôvody na obnovu konania

Žiadam obnovu konania a zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona o súdnej rehabilitácii č. 119/90 Zb.

z týchto dôvodov:

a) Rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp. zn. 3 T 95/82 zo dňa 22. 12. 1989 a rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp. zn. 4 Rt 19/90 z 15. 2. 1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Tor 107/91 sú nespravodlivé, neberú v úvahu zmenu nedemokratického politického systému a sú voči mene ako účastníkovi protikomunistického odboja zjavne diskriminačné v porovnaní s rehabilitovanými bývalými politickými väzňami z 50-tých rokov, ktorí boli rehabilitovaní zo zákona a o rehabilitáciou nemuseli žiadať.

b) Okresný súd Nitra nebral v úvahu, že postupom Okresného súdu Nitra v roku 1982 bol porušený zákon pretože súd nižšieho stupňa zrušil rozhodnutie Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. T 1/82, zo dňa 21. 04. 1982 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu ČSSR, sp. zn. 1 Tov 3/82, zo dňa 22. 06. 1982, ktorým som žiadateľ odsúdený za prípravu na trestný čin vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. k trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov a trestu straty vojenskej hodnosti.

c). Okresný súd Nitra ma nespravodlivým rozhodnutím v rozpore s politickým motívom môjho konania kriminalizuje aj po zmene politického systému po 17. Novembri 1989 čo potvrdzuje výpis z registra trestov Generálnej prokuratúry SR v ktorom sa v zázname uvádza aj odsúdenie Vyššieho vojenského súdu Trenčín sp. zn. T 1/82, zo dňa 21. 04. 1982 za vyzvedačstvo k 10 rokom a strata vojenskej hodnosti, pričom tento rozsudok bol zrušený Okresným súdom Nitra sp. zn. 03 T 95/82, zo dňa 07. 09. 1982.

d). Okresný súd Nitra nebral v úvahu, že všetky trestné činy kriminálnej povahy bezprostredne súviseli s mojou odbojovou činnosťou proti komunizmu a nevysporiadal sa s predbežnou otázkou, ktorou je rozsudok Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne, sp. zn. T 1/82, zo dňa 21. 04. 1982 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu ČSSR, sp. zn. 1 Tov 3/82, zo dňa 22. 06. 1982, ktorým som bol odsúdený za prípravu na trestný čin vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Trestný zákon“) k trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov a trestu straty vojenskej hodnosti. Rozsudkom Okresného súdu v Nitre, sp. zn. 03 T 95/82, zo dňa 07. 09. 1982 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 02 To 665/82, zo dňa 17. 11. 1982 som bol odsúdený za: - pokračujúci trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa §132 ods. 1

písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona,
- trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona,
- trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona,
- prípravu na trestný čin opustenia republiky podľa § 109 ods. 1 Trestného zákona
- a trestný čin poškodzovania záujmov republiky v cudzine podľa § 112 Trestného zákona k trestu odňatia slobody vo výmere 13 rokov, trestu prepadnutia vecí motorového vozidla, trestu straty vojenskej hodnosti a k povinnosti uhradiť peňažnú škodu spolu vo výške 19 911 Kčs.

Článok 2: Predložené dôkazy

K návrhu prikladám nasledovné dôkazy, ktoré podporujú moju žiadosť o obnovu:

a) Rozhodnutie Ústavu pamäti národa č. sp.6PN- K-2023/00223 zo dňa 6. 2. 2023 o priznaní účastníka a veterána protikomunistického odboja podľa § 11 zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji.

b) Osvedčenie ministerstva obrany Českej republiky Ev. č. 262005730/23/2024-1026 zo dňa 2.5.2024, ktorým mi bolo podľa § 6 ods. 3 zákona 262/2011 Sb., o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu priznané postavenie účastníka odboja a odporu proti komunizmu, a to z titulu nasledujúcej činnosti, ktorá je odbojom a odporom proti komunizmu v zmysle § 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.

c) Pozvánka Ministerky obrany Českej republiky na slávnostné odovzdanie pamätného odznaku za aktívnu odbojovú činnosť.

d) Výpis z registra trestov GP SR z 15. 3. 2023

Článok 3: Osobné vyjadrenia

V rámci konania by som sa chcel vyjadriť k nasledujúcim okolnostiam, ktoré neboli dostatočne zohľadnené:

a) Okresný súd Nitra nebral v úvahu, že som za účelom zapojenia sa do protikomunistickej odbojovej činnosti v zahraničí získaval informácie o spôsobe prechodu československých občanov na hraničných prechodoch a v rokoch 1978 -1981 v tejto súvislosti prepadnutím a odzbrojením strážnika v objekte Vojenského útvaru v Krškanoch získal samopal s ostrými nábojmi a zadovážil si tiež automobil Škoda MB, na ktorom som vykonal špeciálne úpravy ako napríklad opancierovanie. Ďalej som nahrával spravodajstvo západných rozhlasových staníc Hlas Ameriky a Slobodná Európa a tieto nahrávky rozširoval. V rokoch 1978 - 1979 som napísal a západným rozhlasom odoslal 2 listy, v ktorých kritizoval komunistický režim v ČSSR - písal o obmedzovaní práv občanov, obmedzovaní slobody prejavu, obmedzovaní občanov pri vycestovaní z ČSSR do zahraničia a nedostatočnom zásobovaní obyvateľov potravinami. V jednom z listov adresovaného rozhlasovej stanici Slobodná Európa som uvádzal aj informácie vojenského charakteru, ktoré som získal počas výkonu svojej základnej vojenskej služby. Zároveň som vyzýval k stretnutiu s pracovníkom uvedených zahraničných rozhlasových staníc „za účelom prezradenia niektorých skutočností obsahujúcich štátne tajomstvo zvláštnej dôležitosti pre obranu štátu.

b) Považujem za potrebné poukázať na nesúlad zákona o súdnych rehabilitáciách č. 119/1990 Zb. so zákonom č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému a zákonom o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. Účastníci protikomunistického odboja z čias normalizácie po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy 21. augusta 1968 sú kriminalizovaní ponechaním tzv. zostatkových trestov, ktoré nespádali pod rehabilitácie zo zákona pričom priamo súviseli s odbojovou činnosťou. Týmto sú títo účastníci protikomunistického odboja zjavne diskriminovaní voči politickým väzňom odsúdeným v 50-tych rokoch, ktorí boli rehabilitovaní zo zákona. **Táto diskriminácie pokračuje aj po prijatí zákona o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. v roku 2006.**

Je všeobecne známe, že zákon o súdnych rehabilitáciách č. 119/90 Z.z. bol prijatý poslancami z ktorých väčšina bola členmi Komunistickej strany a časť z nich spolupracovala s ŠtB, čo potvrdzuje, že nebol politický záujem o úplnú rehabilitáciu odporcov komunizmu z čias normalizácie.

Poukazujem na to, že zákon č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému bol prijatý až v roku 1996 a novelizovaný bol až v roku 2020 prijatím

zákona č. 338/2020 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 125/1996 Z. z. Uvádzam citácie zákona, ktoré sú však len formálne.

§ 2

(1)

Odpor občanov proti komunistickému režimu, prameniaci v demokratickom presvedčení, prejavujúci sa odbojom, pomocou prenasledovaným alebo inou činnosťou vo vnútri štátu alebo v zahraničí samostatne alebo v spojení s demokratickou mocnosťou, bol legitímny, morálne oprávnený a je hodný úcty.

(2)Každému, kto bol komunistickým režimom nespravodlivo postihnutý, prispel k jeho pádu a k znovunastoleniu demokracie na Slovensku a nepodielal sa na zločinoch komunizmu, patrí vďaka.

§ 3

Vo vstupnej hale Národnej rady Slovenskej republiky sa umiestni pamätná tabuľa s textom: „Účastníci protikomunistického odboja sa zaslúžili o pád komunistického režimu a o znovunastolenie demokracie na Slovensku. Patrí im za to vďaka.“.

Čl. I Zákona č. 338/2020 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému sa mení a dopĺňa takto:

1.

Preambula znie:

„Národná rada Slovenskej republiky, vedená snahou vyjadriť mimoriadnu úctu obetiam komunistického režimu, priznať im významný podiel na obnove slobody a demokracie, uložiť do pamäti národa utrpenie a obeť tisícov občanov, zamedziť, aby nikdy nedošlo k pokusom o obnovu totalitných systémov v akejkoľvek podobe, a uvedomujúc si povinnosť vyrovnáť sa s komunistickým totalitným režimom, sa uzniesla na tomto zákone:“.

Článok 4: Žiadosť o zrušenie predchádzajúceho rozhodnutia

Na základe vyššie uvedeného navrhujem zrušiť rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp. zn. 3 T 95/82, ktoré bolo vydané dňa 22. 12. 1989 a rozhodnutie Okresného súdu Nitra sp. zn. 4 Rt 19/90 z 15. 2. 1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Tor 107/91 a nahradiť ho spravodlivým rozhodnutím. Navrhujem, aby som bol plne rehabilitovaný podľa § 4 v prieskumnom konaní podľa zákona č. 119/90 Z.z., aby mi bola vrátená vojenská hodnosť, priznaná náhrada za trest prepadnutia veci motorového vozidla, a náhrada za škodu vo výške 19 911 Kčs.

Článok 5: Záver

Verím, že uvedené skutočnosti a predložené dôkazy sú dostatočne na to, aby bol návrh preskúmaný a žiadam súd, aby túto žiadosť o obnovu konania na základe uvedených dôvodov akceptoval.

V Žiline dňa 10. 3. 2025

Jozef Sakáč.....

Prílohy:

1. Rozhodnutie Ústavu pamäti národa č. sp.6PN- K-2023/00223 zo dňa 6. 2. 2023 o priznaní účastníka a veterána protikomunistického odboja podľa § 11 zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji.
2. Osvedčenie ministerstva obrany Českej republiky Ev. č. 262005730/23/2024-1026 zo dňa 2.5.2024, ktorým mi bolo podľa § 6 ods. 3 zákona 262/2011 Sb., o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu priznané postavenie účastníka odboja a odporu proti komunizmu, a to z titulu nasledujúcej činnosti, ktorá je odbojom a odporom proti komunizmu v zmysle § 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.
3. Pozvánka Ministerky obrany Českej republiky na slávnostné odovzdanie pamätného odznaku za aktívnu odbojovú činnosť.
4. Výpis z registra trestov GP SR z 15. 3. 2023.

U Z N E S E N I E

Okresný súd Nitra, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Alexandry Osadskej a z prísediacich PaedDr. Aleny Mrázovej, MBA a Ing. Moniky Szabóovej, v trestnej veci **odsúdeného Jozefa Sakáča**, o návrhu odsúdeného na zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 3T/95/1982, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 10.10.2025 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 6 odsek 1 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii súd návrh odsúdeného **Jozefa Sakáča**, narodeného 08.01.1951 v Host'ovciach, trvale bytom Žilina, Gaštanová 28, na zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní, ktoré skončilo rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 03T/95/1982 zo dňa 7.9.1982, právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 02To/665/1982 dňa 17.11.1982 a v spojení s uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 4Rt 19/90 z 15.2.1991 právoplatným dňa 10.6.1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu sp. zn. 9 Tor 107/91, pre pokračovací trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb., pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a pre trestný čin vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., rehabilitáciou nedotknutých, **z a m i e t a**, pretože bol podaný **oneskorene**.

O d ô v o d n e n i e

Odsúdený Jozef Sakáč (ďalej len „odsúdený“) podal dňa 07.03.2025 na Okresný súd Nitra (ďalej len „súd“) návrh na zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii (ďalej len „o súdnej rehabilitácii“) v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 3T/95/1982, v ktorej bol rozsudkom zo dňa 7.9.1982, právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/665/1982 dňa 17.11.1982 a v spojení s uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 4Rt 19/90 z 15.2.1991 právoplatným dňa 10.6.1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu sp. zn. 9 Tor 107/91, uznaný vinným z pokračovacieho trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. Zb., z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., z trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a z trestného činu vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., rehabilitáciou nedotknutých a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody

vo výmere 11 rokov, so zaradením do III. nápravno-výchovnej skupiny, trest prepadnutia vecí, trest straty vojenskej hodnosti a ochranný dohľad vo výmere tri roky. Súd zároveň zrušil výrok o treste rozsudku Vyššieho vojenského súdu Trenčín sp. zn. T 1/1982 zo dňa 21.4.1982 v spojitosti s uznesením vojenského kolégia Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. 1Tov/3/1982 zo dňa 22.7.1982. Odsúdený svoj návrh dôvodil prijatím zákona č. 125/1996 Z.z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému, nesúlalom zákona o súdnych rehabilitáciách so zákonom č. 125/1996 Z. z. s rozhodnutím Ústavu pamäti národa č. 6PN-K-2023/00223 zo dňa 6.2.2023, ktorým sa odsúdenému priznalo postavenie účastníka a veterána protikomunistického odboja a osvedčením s Ministerstva obrany, podľa ktorého odsúdený bol v dobe neslobody účastníkom odboja a odporu komunizmu, ktoré preukazujú, že rozhodnutia vydané v konaniach Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 3T/95/1982 a pod sp. zn. 4Rt 19/90 z 15.2.1991 sú nespravodlivé, nebrali do úvahy zmenu nedemokratického režimu, sú voči nemu ako účastníkovi protikomunistického odboja zjavne diskriminačné v porovnaní s rehabilitovanými politickými väzňami z 50-tych rokov a nevzali v úvahu ani to, že všetky trestné činy kriminálnej povahy bezprostredne súviseli s jeho odbojovou činnosťou proti komunizmu, pretože Okresný súd Nitra sa nevysporiadal s predbežnou otázkou, ktorou je rozsudok Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne sp.zn. T/1/82 zo dňa 21.4.1982 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu ČSSR sp. zn. 1Tov 3/82 z 22.6.1982, ktorým bol odsúdený za prípravu na trestný čin vyzvedačstva na 10 rokov.

Podľa § 4 písmeno e) zákona o súdnej rehabilitácii, prieskumné konanie podľa tohto oddielu možno konať vo veciach, v ktorých sa v čase od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 vyhlásilo odsudzujúce súdne rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť, pre iné zločiny, trestné činy, prečiny alebo priestupky neuvedené v § 2, spáchané po 5. máji 1945

e) podľa prvej hlavy osobitnej časti zákona č. 140/1961 Zb. v znení predpisov ho meniacich a dopĺňajúcich a ďalej pre trestné činy neplnenia úloh pri prevádzke súkromného hospodárstva podľa § 119, útoku na štátny orgán a orgán spoločenskej organizácie podľa § 154 ods. 2, útoku na verejného činiteľa podľa § 156 ods. 2, sťažovania výkonu právomoci verejného činiteľa podľa § 156a, hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 198 písm. b), šírenia poplašnej správy podľa § 199, nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 a podľa § 270 ods. 1, vyhýbania sa výkonu vojenskej služby podľa § 280 ods. 1, zbehnutia do cudziny podľa § 283 ods. 1 a 2 a ohrozovania politického a morálneho stavu jednotky podľa § 288 ods. 1 uvedeného zákona,

Podľa § 5 veta prvá zákona o súdnej rehabilitácii, konanie sa začína na návrh odsúdeného, jeho príbuzných v priamom pokolení, jeho súrodenca, osvojiteľa, osvojenca, manžela alebo druha alebo na návrh osoby, ktorej práva alebo právom chránené záujmy boli rozhodnutím dotknuté.

Podľa § 6 odsek 1 zákona o súdnej rehabilitácii, návrh možno podať najneskôr do dvoch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona. Ak prieskumné konanie sa začalo len na návrh prokurátora a ten ho vzal späť, môže odsúdený podať návrh najneskôr do jedného roka odo dňa, keď bol o späťvzátí návrhu upovedomený.

Podľa § 6 odsek 2 zákona o súdnej rehabilitácii, ak oprávnená osoba z dôležitých dôvodov zmešká lehotu na podanie návrhu na začatie konania, môže požiadať o navrátenie lehoty do jedného mesiaca od pominutia prekážky, najneskôr však do troch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona. Ak sa návrh na začatie konania dosiaľ nepodal, treba ho spojiť so žiadosťou.

Podľa § 9 zákona o súdnej rehabilitácii, rozhodnutie podľa druhého oddielu, ak nie je ustanovené inak, robí súd na neverejnom zasadaní. V konaní o návrhu podľa tretieho oddielu môže súd rozhodnúť na neverejnom zasadaní iba o zamietnutí návrhu podaného oneskorene alebo neoprávnenou osobou alebo o zamietnutí návrhu vo veci, ktorá už podľa tohto oddielu bola preskúmaná, alebo o zamietnutí návrhu vo veci, na ktorú sa tento zákon nevzťahuje. V ostatných prípadoch súd rozhoduje na verejnom zasadaní.

Súd na neverejnom zasadnutí podľa § 9 veta druhá zákona o súdnej rehabilitácii oboznámil návrh odsúdeného na zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní, jeho prílohy, rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 03T/95/1982 zo dňa 7.9.1982 a sp. zn. 2T/32/1994, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 02To/665/82, ako aj podstatný obsah pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 4Rt/19/1990.

Súd z listinných dôkazov zistil, že uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 15.2.1991, sp. zn. 4Rt/19/1990, právoplatným v spojení s uznesením Najvyššieho súdu sp. zn. 9Tor/107/1991 dňa 10.06.1991 bol podľa § 2 odsek 1 písmeno d) zákona o súdnej rehabilitácii vyhlásený za zrušený rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/95/1982 zo dňa 7.9.1982 v tej časti, v ktorej bol Jozef Sakáč odsúdený za prípravu na trestný čin opustenia republiky a poškodzovania záujmov republiky v cudzine (trestné stíhanie za uvedené trestné činy bolo zastavené) a za trestné činy rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania a vyzvedačstva, rehabilitáciou nedotknutý bol odsúdenému určený primeraný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov.

Súd v spojitosti s predmetným konaním upriamil pozornosť na to, že zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii nadobudol účinnosť dňom 1. júla 1990 a v znení č. 146/2013 Z. z. je účinný od 01.07.2013. Súd zároveň podčiarkol, že podľa tohto zákona v zmysle ustanovenia § 6 odsek 1 zákona o súdnej rehabilitácii v znení č. 146/2013 Z. z. návrh možno podať najneskôr do dvoch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona. Uvedené znamenalo, že lehota na podanie predmetného návrhu začala plynúť dňa 01.07.2013 a posledným dňom na jeho podanie bol deň 01.07.2015. Keďže odsúdený v subjektívnej lehote, nepožiadaval o navrátenie lehoty podľa § 6 odsek 2 zákona o súdnej rehabilitácii, teda do jedného mesiaca od pominutia prekážky, pre ktorú z dôležitých dôvodov zmeškal lehotu na podanie návrhu, tento mohol v subjektívnej lehote podať ešte do troch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona, teda do dňa 1.7.2016.

Na Okresný súd Nitra odsúdený doručil návrh na zrušenie rozsudku Okresného súdu Nitra, sp. zn. 3T/95/1982 zo dňa 7.9.1982, právoplatného v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/665/1982 dňa 17.11.1982 a v spojení s uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 4Rt 19/90 z 15.2.1991 právoplatným dňa 10.6.1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu sp. zn. 9 Tor 107/91 dňa 07.03.2025 v prieskumnom konaní dňa 7.3.2025. Z vysvetleného v predchádzajúcom odseku vyplynulo, že odsúdený podal návrh na zrušenie tohto rozsudku takmer 10 rokov po uplynutí zákonom stanovenej objektívnej dvojročnej lehoty na jeho podanie a takmer deväť rokov po trojročnej subjektívnej lehote, teda v oboch prípadoch oneskorene. Pre absenciu formálnej obligatórnej podmienky na konanie podľa § 4 a nasl. zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii uvedenej v § 6 odsek 1 zákona o súdnej rehabilitácii, bez preskúmania samotného merita veci, súdu neostávalo iné, ako rozhodnúť tak, ako je uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu je možné podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Nitra. O sťažnosti rozhoduje

Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.

V Nitre dňa 10. októbra 2025

Mgr. Alexandra Osadská
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia *G*

Okresný súd Nitra
Štúrova 9
949 68 Nitra
Slovenská republika

Sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Nitra Sp. zn. 5Nt/5/2025 zo dňa 10. 10. 2025 s návrhom na začatie konania o súlade právnych predpisov

Sťažovateľ:

Jozef Sakáč, nar. 8. 1. 1951, bytom Gaštanová 28, 010 07 Žilina,
tel.: +421 902 812 301

I. Úvod

Týmto podávam **sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu Nitra**, ktorým bola **moja žiadosť o obnovu konania podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. odmietnutá ako podaná oneskorene**.

V 80. rokoch som bol odsúdený komunistickým vojenským súdom za **pokus o vyzvedačstvo k 13 rokom odňatia slobody**. Trest bol vykonaný len čiastočne a zostatkový trest mi bráni v priznaní odškodnenia a nároku na príplatok k dôchodku pre politických väzňov, hoci dnes moju činnosť **zákon považuje za legitímny protikomunistický odboj**.

Okresnému súdu boli predložené nové okolnosti a dôkazy:

1. Rozhodnutie Ústavu pamäti národa č. sp.6PN- K-2023/00223 zo dňa 6. 2. 2023 o priznaní účastníka a veterána protikomunistického odboja podľa § 11 zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji.
2. Osvedčenie ministerstva obrany Českej republiky Ev. č. 262005730/23/2024-1026 zo dňa 2.5.2024, ktorým mi bolo podľa § 6 ods. 3 zákona 262/2011 Sb., o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu priznané postavenie účastníka odboja a odporu proti komunizmu, a to z titulu nasledujúcej činnosti, ktorá je odbojom a odporom proti komunizmu v zmysle § 3 ods. 2 písm. b) zákona č. 262/2011 Sb.
3. Pozvánka Ministerky obrany Českej republiky na slávnostné odovzдание pamätného odznaku za aktívnu odbojovú činnosť.
4. Výpis z registra trestov GP SR z 15. 3. 2023 so záznamom odsúdení

II. Dôvody sťažnosti

1. Striktný postup z dôvodu nedodržania lehôt porušuje ústavné práva

a) Rovnosť pred zákonom (čl. 12 Ústavy SR)

- Sťažovateľ je diskriminovaný oproti politickým väzňom z 50. rokov, ktorí boli rehabilitovaní automaticky.

b) Právo na spravodlivý súd a účinný opravný prostriedok (čl. 46 Ústavy SR, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv)

- Odmietnutie obnovy konania ignoruje nové okolnosti a znemožňuje sťažovateľovi uplatniť nárok na odškodnenie.

c) Právo na dôstojnosť a uznanie obetí totalitného režimu (Zákon č. 125/1996 Z.z., zákon č. 219/2006 Z.z.)

- Ponechanie zostatkového trestu stigmatizuje sťažovateľa, hoci jeho činnosť bola morálne a právne legitímna.

2. Diskriminácia a nespravodlivosť

- Politickí väzni z 50. rokov boli rehabilitovaní automaticky, zostal som so zostatkovým trestom, hoci moja činnosť je dnes považovaná za **morálne oprávnený protikomunistický odboj** podľa Zákona o protikomunistickom č. 219/2006 Z.z.
- Ide o **nerovnaké zaobchádzanie** a porušenie čl. 12 Ústavy SR.

3. Osobné zdravotné dôvody

- V dôsledku dlhoročného väzenia trpím **závažnými fyzickými a psychickými problémami**, ktoré sú priamo ovplyvnené ponechaním zostatkového trestu.
- Z tohto dôvodu som a zlej sociálnej situácie bez nároku na príplatok k dôchodku politickým väzňom som nútený žiadať o **spravodlivé prerokovanie obnovy konania bez zbytočného odkladu**.

4. Nové dôkazy

- Výpis z registra trestov GP SR z 15. 3. 2023
- Dokumenty ÚPN a MO ČR potvrdzujúce aktívnu odbojovú činnosť a status veterána
- Pozvánka Ministerky obrany ČR na odovzdanie pamätného odznaku

---

III. Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov

V súlade s **čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy SR** a § 74 zákona o Ústavnom súde navrhujem, aby súd podal senátu Ústavného súdu návrh na začatie konania o **nesúlade zákona č. 119/1990 Zb. o súdnych rehabilitáciách**, kde sú **lehoty premlčania 2 roky**, so:

- **Zákomom č. 125/1996 Z.z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu**, podľa ktorého sú zločiny komunizmu nepremlčateľné,
- **Zákomom č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji**, ktorý uznáva protikomunistický odboj ako morálne oprávnený.

Je neprípustné, aby **účastník protikomunistického odboja mal právo na morálnu a spoločenskú satisfakciu**, a pritom mu bolo **odopierané odškodnenie a rehabilitácia krátkymi premlčacími lehotami a tvrdosťou zákona 119/1990**, ktorý bol prijatý poslancami s najvyššou účasťou bývalých členov Komunistickej strany.

VI. Návrh

Na základe vyššie uvedeného **žiadame Krajský súd Nitra**:

1. **Zrušiť uznesenie Okresného súdu Nitra**, ktorým bola žiadosť o obnovu konania odmietnutá ako podaná oneskorene.
  2. **Prijatť žiadosť o obnovu konania** podľa § 422 písm. f) CSP, zohľadniť nové okolnosti a diskrimináciu.
  3. **Prijatť opatrenia na zabezpečenie spravodlivého prerokovania** s ohľadom na zdravotný stav navrhovateľa.
-

IV. Prílohy

1. Lekárske potvrdenia a správy o zdravotnom a psychickom stave navrhovateľa
-

V Žiline, dňa 27. 10. 2025

Jozef Sakáč

.....

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 2Tos/112/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4125010332
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomíra Kubáňová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4125010332.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubomíry Kubáňovej a členov senátu JUDr. Ľubice Libantovej, PhD. a JUDr. Lenky Formel Kováčovej, PhD., v trestnej veci odsúdeného Jozefa Sakáča, v konaní podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii, o sťažnosti odsúdeného Jozefa Sakáča proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 10.10.2025, sp. zn. 5Nt/5/2025, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 19. novembra 2025, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného Jozefa Sakáča z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Nitra (ďalej len súd I. stupňa) podľa § 6 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii (ďalej len zákon č. 119/1990 Zb.) návrh odsúdeného na zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní, ktoré skončilo rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 03T/95/1982 zo dňa 07.09.1982, právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 02To/665/82 zo dňa 17.11.1982 a v spojení s uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 4Rt 19/90 zo dňa 15.02.1991 právoplatným dňa 10.06.1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Tor 107/91, pre pokračovací trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb., pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a pre trestný čin vyzvedačstva podľa § 105 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., rehabilitáciou nedotknutých, zamietol, pretože bol podaný oneskorene.

V odôvodnení napadnutého uznesenia súd I. stupňa konštatoval, že odsúdený podal dňa 07.03.2025 návrh na zrušenie rozhodnutia v prieskumnom konaní podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. v právoplatne skončenej trestnej veci vedenej Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 3T 95/82, s odôvodnením prijatia zákona č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému, nesúlalom zákona o súdnych rehabilitáciách so zákonom č. 125/1996 Z. z. s rozhodnutím Ústavu pamäti národa č. 6PN-K-2023/00223 zo dňa 06.02.2023, ktorým sa odsúdenému priznalo postavenie účastníka a veterána protikomunistického odboja a osvedčením Ministerstva obrany, podľa ktorého bol v dobe neslobody účastníkom odboja a odporu komunizmu, ktoré preukazujú, že rozhodnutia vydané v konaniach Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 03T/95/1982 a pod sp. zn. 4Rt 19/90 z 15.02.1991 sú nespravodlivé. Uviedol, že z listinných dôkazov zistil, že uznesením Okresného súdu v Nitre zo dňa 15.02.1991 sp. zn. 4Rt 19/90, právoplatným v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Tor 107/91 zo dňa 10.06.1991 bol podľa § 2 ods. 1 písm. d/ zákona o súdnej rehabilitácii vyhlásený za zrušený rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 03T/95/1982 zo dňa 07.09.1982 v tej časti, v ktorej bol odsúdený za prípravu na trestný čin opustenia republiky a poškodzovania záujmov republiky v cudzine (trestné stíhanie za uvedené trestné činy bolo zastavené) a za trestné činy rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania a vyzvedačstva, rehabilitáciou nedotknuté, bol odsúdenému určený primeraný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov. Pozornosť upriamil na to, že zákon č. 119/1990 Zb. nadobudol účinnosť

dňom 1. júla 1990 a v znení zákona č. 146/2013 Z. z. je účinný od 01.07.2013, pričom v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. v znení zákona č. 146/2013 Z. z. návrh možno podať najneskôr do dvoch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona, lehota na podanie predmetného návrhu preto začala plynúť od 01.07.2013 a posledným dňom lehoty bol deň 01.07.2015. Keďže však odsúdený nepožiadaval v subjektívnej lehote o navrátenie lehoty podľa § 6 ods. 2 zákona o súdnej rehabilitácii, teda do jedného mesiaca od pominutia prekážky, pre ktorú z dôležitých dôvodov zmeškal lehotu na podanie návrhu, tento mohol v subjektívnej lehote podať ešte do troch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona, teda do 01.07.2016. Odsúdený však súdu I. stupňa doručil návrh dňa 07.03.2025, takmer 10 rokov po uplynutí zákonom stanovenej objektívnej dvojročnej lehoty na jeho podanie a takmer 9 rokov po trojročnej subjektívnej lehote, teda v oboch prípadoch oneskorene.

Záverom preto konštatoval, že pre absenciu formálnej obligatórnej podmienky na konanie podľa § 4 a nasl. zákona č. 119/1990 Zb. uvedenej v § 6 ods. 1 o súdnej rehabilitácii, bez preskúmania samotného merita veci, neostávalo nič iné, ako rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého uznesenia.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť odsúdený, v ktorej uviedol, že je bývalý politický väzeň komunistického režimu, odsúdený v 80. rokoch vojenským súdom k 13 rokom odňatia slobody za činnosť, ktorá je dnes právne a morálne považovaná za legitímny protikomunistický odboj. Poukázal na nové dôkazy a okolnosti, predložené súdu I. stupňa s návrhom. Uviedol, že súd I. stupňa sa odvoláva na špecifiká politických rehabilitácií zákona č. 119/1990 Zb., ktorý ustanovuje konkrétne pravidlá pre prieskumné konanie a náhradu škody, vrátane lehôt, pričom slovenské súdy sa vo väčšine prípadov striktnie držia lehôt podľa tohto zákona, a preto návrhy na obnovu podľa § 4 zákona č. 119/1990 Zb. podané po uplynutí lehoty odmietajú ako oneskorené. Uviedol, že existujú však výnimky, ktoré sa týkajú nových právnych skutočností alebo zmeny právneho poriadku, napr. priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja a nových právnych predpisov prijatých v roku 2006 a 2020 upravujúcich kompenzácie veteránov protikomunistického odboja, tieto sa môžu kvalifikovať ako „nové skutočnosti“ podľa § 422 písm. f/ CSP, ale muselo by ísť o jasnú súvislosť so zostatkovým trestom a jeho nespravodlivosťou. Poukázal pritom na judikatúru a prax – uznesenie ÚS SR sp. zn. Pl. ÚS 17/05, rozsudok NS SR sp. zn. 1 Tdo 25/2007. Ako dôvody sťažnosti uviedol:

1. Porušenie ústavných práv

- rovnosť pred zákonom čl. 12 Ústavy SR – odmietnutie obnovy konania diskriminuje sťažovateľa v porovnaní s politickými väzňami z 50. rokov, ktorí boli rehabilitovaní automaticky
- právo na spravodlivý súd a účinný opravný prostriedok (čl. 46 Ústavy SR, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv – ignorovanie nových okolností znemožňuje sťažovateľovi uplatniť nárok na odškodnenie a príplatok k dôchodku politických väzňov
- právo na dôstojnosť a uznanie obetí totalitného režimu (zákon č. 125/1996 Z. z., zákon č. 219/2006 Z. z.) – ponechanie zostatkového trestu stigmatizuje sťažovateľa, hoci jeho činnosť bola morálne a právne legitímna.

2. Diskriminácia a nespravodlivosť

- politickí väzni z 50. rokov boli rehabilitovaní automaticky, zatiaľ čo jeho činnosť počas normalizácie bola ignorovaná,
- ide o nerovnaké zaobchádzanie a porušenie čl. 12 Ústavy SR.

3. Osobné zdravotné dôvody

- dlhodobý výkon trestu a väzenia spôsobil fyzické a psychické zdravotné problémy,
- bez príplatku k dôchodku a sťaženého sociálneho postavenia je nútený žiadať o spravodlivé prerokovanie konania bez zbytočného odkladu.

4. Nové dôkazy

- výpis z registra trestov GP SR z 15.03.2023,
- dokumenty ÚPN a MO ČR potvrdzujúce aktívnu odbojovú činnosť a status veterána
- pozvánka Ministerky obrany ČR na odovzdanie pamätného odznaku.

V súlade s čl. 125 ods. 1 písm. b/ Ústavy SR a § 74 zákona o Ústavnom súde navrhol, aby súd podal senátu Ústavného súdu návrh na preskúmanie súladu zákona č. 119/1990 Zb. so zákonom: č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu (zločiny komunizmu sú nepremlčateľné) a č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji, ktorý uznáva protikomunistický odboj ako morálne oprávnený. Mal za to, že je neprípustné, aby účastník protikomunistického odboja bol zbavený práva na odškodnenie a rehabilitáciu pre premlčacie lehoty a obmedzenia zákona č. 119/1990 Zb.

Záverom žiadal krajský súd zrušiť uznesenie súdu I. stupňa, prijať žiadosť o obnovu konania podľa § 422 písm. f/ CSP a zohľadniť nové okolnosti, diskrimináciu a historický kontext jeho činnosti a zabezpečiť

spravodlivé prerokovanie s ohľadom na jeho zdravotný stav. Zároveň ako prílohu priložil lekárske potvrdenia a správy o svojom fyzickom a psychickom stave.

Krajský súd v Nitre, ako nadriadený súd, na základe riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou – odsúdeným, podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por., preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Nadriadený súd, s poukazom na citované ustanovenia súdu I. stupňa - § 4, § 5, § 6, § 9 zákona o súdnej rehabilitácii a po preskúmaní spisového materiálu, sumarizuje, že uznesením Okresného súdu v Nitre zo dňa 15.02.1991 sp. zn. 4Rt 19/90, právoplatným v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Tor 107/91 zo dňa 10.06.1991 bol podľa § 2 ods. 1 písm. d/ zákona o súdnej rehabilitácii vyhlásený za zrušený rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 03T/95/1982 zo dňa 07.09.1982 v tej časti, v ktorej bol odsúdený za prípravu na trestný čin opustenia republiky a poškodzovania záujmov republiky v cudzine (trestné stíhanie za uvedené trestné činy bolo zastavené) a za trestné činy rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania a vyzvedačstva, rehabilitáciou nedotknutý, bol odsúdenému určený primeraný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov.

Odsúdený doručil návrh na zrušenie rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 03T/95/1982 zo dňa 07.09.1982, právoplatného v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 02To 665/82 zo dňa 17.11.1982 a v spojení s uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 4Rt 19/90 zo dňa 15.02.1991 právoplatným dňa 10.06.1991 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Tor 107/91, v prieskumnom konaní dňa 07.03.2025.

S poukazom na takto zistený skutkový stav je nutné uzavrieť, zhodne so záverom súdu I. stupňa, že odsúdený podal návrh po lehote, ktorú ustanovuje § 6 ods. 1 zákona o súdnej rehabilitácii, v ktorej by bolo možné aplikovať ustanovenie o rehabilitácii ex offio alebo o neúčinnosti lehoty pre špecifické prípady a zároveň, samotné neskoršie prijatie zákona č. 125/1996 Z. z., a ani rozhodnutia Ústavu pamäti národa, ani priznanie statusu účastníka protikomunistického odboja nezakladajú právny dôvod na obnovu lehoty podľa zákona o súdnych rehabilitáciách ani neoživujú už zmeškanú procesnú možnosť. Lehota podľa § 6 ods. 1 zákona o súdnej rehabilitácii je rozhodujúca, ustanovuje, že návrh na zrušenie rozhodnutí v rehabilitačnom konaní bolo treba podať v lehote 6 mesiacov odo dňa účinnosti zákona, t. j. od 01.07.1990. Ide o lehotu prekluzívnu – po jej uplynutí zaniká právo podať návrh, pričom prekluzívnu lehotu zákon neumožňuje odpustiť ani obnoviť, je striktné záväzná.

Rozhodujúca lehota pre podanie návrhu podľa § 4 zákona o rehabilitácii začala plynúť opätovne od 01.07.2013, keď nadobudla účinnosť novela zákona č. 119/1990 Zb. vykonaná zákonom č. 146/2013 Z. z., pričom zákonodarca v tejto novele výslovne ustanovil, že oprávnené osoby môžu podať návrh na preskúmanie a zrušenie rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní aj v prípadoch, ktoré doteraz súdom neboli preskúmané, a to v lehote dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti novely. Tým bola v roku 2013 otvorená nová, samostatná prekluzívna lehota, nezávislá od lehoty roku 1990, začala plynúť dňom 01.07.2013 a jej posledným dňom bol deň 01.07.2015. Nadriadený súd v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje, že jej uplynutím zaniká samotné právo podať návrh, súd ju nemôže odpustiť ani obnoviť, nie je možné ju „oživiť“ neskoršími právnymi predpismi alebo individuálnymi rozhodnutiami správnych orgánov.

Preto ak bol návrh odsúdeného podaný až 07.03.2025, ide o podanie viac ako 9 rokov po uplynutí zákonom stanovenej lehoty.

Vzhľadom na absolútne márne uplynutie lehoty súdu I. stupňa nebol oprávnený vykonávať dokazovanie, nemohol hodnotiť materiálnu stránku odsúdenia, teda nemal právomoc vecne sa návrhom odsúdeného zaoberať. Sťažnostné námietky odsúdeného preto nie sú spôsobilé spochybniť správnosť posúdenia prekluzívnej lehoty a súd I. stupňa právne korektne uzavrel, že návrh podaný v roku 2025 bol zjavne oneskorený, keďže posledným dňom na podanie návrhu podľa novely účinnej od 01.07.2013, bol deň 01.07.2015.

Pokiaľ ide o námietky odsúdeného, podľa ktorých malo v dôsledku odmietnutia jeho návrhu dôjsť k porušeniu jeho ústavných práv, najmä práva na rovnosť podľa čl. 12 Ústavy SR, zákazu diskriminácie, práva na spravodlivé konanie v zmysle 46 až 48 Ústavy SR, ako aj práva na ľudskú dôstojnosť, nadriadený súd uvádza, že tieto nie sú dôvodné. Zákon č. 119/1990 Zb. vytvoril rámec, ale niektoré

prípady súd preskúmal ex offa, väčšinu však len na návrh oprávnených osôb, pričom všetky však podliehajú rovnakej prekluzívnej lehote podľa § 6 ods. 1 zákona o rehabilitácii. Navyše, novela zákona z roku 2013 otvorila lehotu rovnako pre všetkých bez rozdielu, či išlo o osoby z 50. rokov alebo z obdobia normalizácie. Tiež je potrebné poukázať na zásadu rovnosti, ktorá neznamena, že každý musí dostať rovnaký výsledok, ale znamená, že rovnaké prípady sa posudzujú rovnako. Každá osoba, ktorá chcela podať návrh po roku 2013, mala rovnakú lehotu do 01.07.2015. Odsúdený však svoj návrh podal až 07.03.2025, teda 10 rokov po uplynutí lehoty, súd I. stupňa preto postupoval rovnako ako v iných prípadoch oneskorených návrhov, preto takýto postup nemôže byť diskriminačný.

Odsúdený ďalej namietal ignorovanie nových okolností súdom I. stupňa, avšak v prípade prekluzívnych lehôt platí, že ich márnym uplynutím zaniká samotné právo, nie len možnosť procesného úkonu, preto nové skutočnosti, akokoľvek významné, nemajú žiadny právny účinok na obnovenie zaniknutého práva podať návrh.

K námietke odsúdeného, že ponechanie „zostatkového trestu“ je stigmatizujúce, nadriadený súd uvádza, že povinnosťou súdov je postupovať striktnie podľa zákona, súd nemôže svojvoľne ignorovať prekluzívne lehoty len preto, že odsúdený namietá morálnu nespravodlivosť. Zásada zákonnosti čl. 2 ods. 2 Ústavy SR nedovoľuje nahrádzať zákonné podmienky individuálnym hodnotením minulosti a otázka spoločenského uznania, či morálneho ocenenia nie je predmetom rehabilitačného konania.

S tvrdením odsúdeného, že bez „prerokovania“ veci je porušené jeho právo na spravodlivý proces, sa nadriadený súd nestotožňuje a zdôrazňuje, že právo na spravodlivé konanie sa chráni len v rámci zákonom umožneného konania, ak zákon v dôsledku márneho uplynutia lehoty na uplatnenie svojho práva neumožňuje začať konanie, nemožno hovoriť o porušení práva na jeho spravodlivé prerokovanie a zároveň, konanie, ktoré nemohlo byť začaté, nemôže byť ani nespravodlivé.

K požiadavke aplikácie § 422 písm. f/ CSP – odsúdený navrhuje obnovu konania podľa civilného predpisu, nadriadený súd jednoznačne konštatuje, že CSP sa na trestné a rehabilitačné konanie nevzťahuje, zákon o súdnej rehabilitácii je lex specialis. Rehabilitačné konanie nie je civilným sporom, režim obnovy konania v CSP je neprenositelný na trestnoprávne rozhodnutia a návrh odsúdeného v tejto časti je právne nenáležitý.

Ani zdravotný stav odsúdeného nemá vplyv na prekluzívne lehoty, zdravotné pomery odsúdeného nemôžu zrušiť účinky preklúzie, pretože zákon neumožňuje odpustiť zmeškanie lehôt, neobsahuje žiadnu výnimku pre osoby so zdravotnými alebo sociálnymi ťažkosťami a súd je viazaný zákonom (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR), čiže ani vážna choroba, staroba, invalidita, či sociálna núdza nemôžu obnoviť zaniknuté právo podať návrh. Taktiež lehota, ktorá uplynula najprv v roku 1991 a následne opätovne v roku 2015 po novele zákona č. 146/2013 Z. z., preukázateľne nebola zmeškaná pre zdravotnú neschopnosť odsúdeného. Odsúdený nepreukázal, že v rozhodnom období, kedy mohol podať návrh, by mu zdravotný stav objektívne znemožnil vykonať tento právny úkon.

K argumentácii odsúdeného, že podľa zákonov o protikomunistickom odboji a nemorálnosti režimu sú činy režimu nepremlčateľné je potrebné zdôrazniť, že zákon č. 119/1990 Zb. rieši proces súdnej rehabilitácie, nie trestnú zodpovednosť páchatelov režimu. Nepremlčateľnosť zločinov štátnej moci nemá žiaden dosah na procesné lehoty pre podanie návrhu na súdnu rehabilitáciu, ktoré sa viažu na právo odsúdenej osoby žiadať prehodnotenie rozsudku, nie na kvalifikáciu činnosti orgánov režimu.

Nadriadený súd poukazuje taktiež na to, že súd nie je povinný podať podnet Ústavnému súdu SR, návrh môže podať len vtedy, ak má vlastnú vážnu pochybnosť o ústavnosti aplikovaného predpisu, avšak v predmetnej veci: lehota podľa § 6 ods. 1 zákona o rehabilitácii bola od svojho prijatia považovaná za súladnú s ústavou, súd ju musí aplikovať, nemá priestor na voľnú úvahu a neexistuje ustanovenie zákona č. 125/1996 Zb. ani zákona č. 219/2006 Z. z., ktoré by vôbec vstupovalo do kolízie so zákonom č. 119/1990 Zb. Taktiež je potrebné poukázať na skutočnosť, že Ústavný súd SR opakovane rozhodol, že súd nie je povinný vyhovieť návrhu účastníka, aby podal podnet ÚS, ak sám nevidí ústavný problém. Zároveň odsúdený nenamietal priamo ústavnosť § 6 ods. 1, ale len nepriaznivý dopad jeho zmeškania – čo však nie je dôvodom na predloženie veci ústavnému súdu. Čiže neexistuje dôvod na prerušenie konania ani na podanie návrhu Ústavnému súdu SR.

Nad rámec vyššie uvedeného nadriadený súd uvádza, že rehabilitačné práva mimo rámec zákona nemožno rozšíriť. Zákon č. 119/1990 Zb., resp. jeho novela č. 146/2013 Z. z. bol koncipovaný ako mimoriadne a časovo obmedzené konanie určené na nápravu historických krívd. Povaha zákona si vyžadovala krátke a striktné lehoty, ktoré sú súčasťou samotnej koncepcie rehabilitácií. Dodatočné rozširovanie osobných práv mimo mantinelov zákona by bolo v rozpore s princípom právnej istoty. Ústava SR negarantuje absolútne právo na rehabilitáciu, takéto právo vzniká len v rámci a za podmienok zákona, ktorý ho ustanovuje. Nemožno tvrdiť, že obmedzenie rehabilitačných práv zákonom č. 119/1990 Zb. je v rozpore s Ústavou SR, lebo ústavné právo na neobmedzenú rehabilitáciu neexistuje.

Nadriadený súd uzatvára, že námietky odsúdeného sú nedôvodné, keďže prekluzívna lehota bola rovnaká pre všetkých, jej uplynutím zaniklo právo podať návrh, neskoršie morálne, historické, či sociálne argumenty nemajú na preklúziu vplyv, nešlo o diskrimináciu, ale o aplikáciu všeobecne platného zákona, pričom CSP nemožno aplikovať a neexistuje ústavný problém, ktorý by vyžadoval predloženie Ústavnému súdu SR.

Opakovane preto nadriadený súd konštatuje, že súd I. stupňa rozhodol správne, keď návrh odsúdeného odmietol ako oneskorený.

Na podklade vyššie uvedeného, keďže neboli zistené žiadne pochybenia v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu, ani dôvody na zmenu výroku napadnutého uznesenia, krajský súd sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.